Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (viies koda)

14. jaanuar 2016*

Põllumajandus — Eksporditoetus — Kodulinnuliha — Rakendusmäärus, millega toetus määratakse kindlaks summas 0 eurot — Tühistamishagi — Üldkohaldatav akt, mis ei vaja rakendusmeetmeid — Otsene puutumus — Vastuvõetavus — Määruse (EL) nr 182/2011 artikli 3 lõige 3 — Põhjendamiskohustus — Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 164 lõige 3 — Õiguspärane ootus

Kohtuasjas T-397/13,

Tilly-Sabco, asukoht Guerlesquin (Prantsusmaa), esindajad: advokaadid R. Milchior, F. Le Roquais ja S. Charbonnel,

hageja,

keda toetab

Doux SA, asukoht Châteaulin (Prantsusmaa), esindaja: advokaat J. Vogel,

menetlusse astuja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: D. Bianchi ja K. Skelly,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 18. juuli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 689/2013, millega kehtestatakse kodulinnuliha eksporditoetused (ELT L 196, lk 13),

ÜLDKOHUS (viies koda),

koosseisus: president A. Dittrich (ettekandja), kohtunikud J. Schwarcz ja V. Tomljenović,

kohtusekretär: ametnik S. Bukšek Tomac,

arvestades kirjalikus menetluses ja 22. aprilli 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse [1]

Vaidluse taust

1 Hageja Tilly-Sabco on äriühing, mis tegeleb eeskätt külmutatud kanarümpade ekspordiga Lähis-Ida riikidesse.

2 Hageja palub käesoleva hagiga tühistada Euroopa Komisjoni akti, millega viimane määras kodulinnuliha sektoris kolme külmutatud kanarümba kategooria puhul eksporditoetuse kindlaks summas 0 eurot.

3 Eksporditoetuste valdkonna põhimõtted on sätestatud nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määruses (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT L 299, lk 1; muudatustega arvestavas redaktsioonis).

4 Määruse nr 1234/2007 III osa „Kaubandus kolmandate riikidega” III peatükk „Eksport” sisaldab II jagu „Eksporditoetused”, mis reguleerib nimetatud eksporditoetusi. Selle määruse artikkel 162 näeb ette, et maailmaturu noteeringutel või hindadel põhineva ekspordi võimaldamiseks vajalikul määral ja ELTL artikli 218 kohaselt sõlmitud lepingutest tulenevates piirides võib maailmaturu noteeringute või hindade ja Euroopa Liidu hindade vahe katta eksporditoetusega eeskätt kodulinnuliha sektori toodete puhul.

5 Määruse nr 1234/2007 artikli 164 lõige 1 näeb ette, et eksporditoetused on kogu liidus ühesuurused. Selle artikli lõike 2 kohaselt määrab toetused kindlaks komisjon ja toetused võib kindlaks määrata korrapäraste ajavahemike järel või teatavate toodete puhul pakkumismenetluse kaudu. See lõige näeb lisaks ette, et nende toodete loetelu, mille puhul antakse eksporditoetust, ning toetuse suurus määratakse kindlaks vähemalt kord kolme kuu jooksul, kui seda ei määrata pakkumismenetluse kaudu.

[…]

10 18. juuli 2013. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 689/2013, millega kehtestatakse kodulinnuliha eksporditoetused (ELT L 196, lk 13; edaspidi „vaidlustatud määrus”), määras komisjon eeskätt külmutatud kanade kolme kategooria puhul (koodid 0207 12 10 9900, 0207 12 90 9190 ja 0207 12 90 9990) eksporditoetuse kindlaks summas 0 eurot.

11 Vaidlustatud määruse lisas nimetatud kuue muu toote (peamiselt tibud) eksporditoetust ei muudetud; see oli komisjoni 20. oktoobri 2011. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 1056/2011, millega kehtestatakse kodulinnuliha eksporditoetused (ELT L 276, lk 31), määratud kindlaks summas 0 eurot.

12 Vaidlustatud määruse lisa kohaselt kohaldatakse selles sätestatud eksporditoetusi juhul, kui sihtkohaks on eeskätt Lähis-Ida riigid.

13 Vaidlustatud määrusega tunnistati lisaks kehtetuks määrus nr 360/2013, millega olid seni kindlaks määratud kõnealuse sektori toetused.

[…]

1 — Esitatud on üksnes käesoleva kohtuotsuse punktid, mille avaldamist peab Üldkohus otstarbekaks.

Menetlus ja poolte nõuded

17 Hageja esitas Üldkohtu kantseleisse 6. augustil 2013 hagiavalduse, millega taotles käesoleva menetluse algatamist.

18 Samal päeval Üldkohtu kantseleisse saabunud eraldi dokumendiga esitas hageja ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, milles palus sisuliselt Üldkohtu presidendil peatada vaidlustatud määruse kohaldamine seni, kuni kohtuvaidluses tehakse lahend. Üldkohtu president andis 29. augusti 2013. aasta määrusega Prantsuse Vabariigile loa astuda ajutiste meetmete kohaldamise menetlusse hageja nõuete toetuseks. Üldkohtu president jättis määrusega, 26.9.2013, Tilly-Sabco *vs.* komisjon (C-397/13 R, EU:T:2013:502), ajutiste meetmete kohaldamise taotluse rahuldamata ja kohtukulude kandmise kohta otsuse tegemise edaspidiseks.

19 Üldkohtu kantseleis 15. novembril 2013 registreeritud aktis palus Doux SA (äriühing, mis tegutseb samuti eeskätt külmutatud kanarümpade ekspordiga liidust Lähis-Ida riikidesse) luba astuda menetlusse hageja nõuete toetuseks. Üldkohtu viienda koja president lubas tal 7. aprilli 2014. aasta määrusega menetlusse astuda.

20 Hageja palus, et menetlusse astujale ei edastataks tema repliigis ja selle lisades sisalduvaid teatavaid konfidentsiaalseid andmeid. Nimetatud dokumentidest ja lisadest edastati menetlusse astujale üksnes hageja koostatud mittekonfidentsiaalsed versioonid. Menetlusse astuja ei esitanud sellega seoses vastuväiteid.

21 Menetlusse astuja esitas oma seisukohad ette nähtud tähtajaks ja komisjon esitas oma seisukohad selle seisukoha kohta samuti ette nähtud tähtajaks. Hageja ei esitanud nimetatud seisukohtade kohta ette nähtud tähtajaks seisukohti.

22 Üldkohus otsustas ettekandja-kohtuniku ettepaneku põhjal avada menetluse suulise osa ning palus 2. mai 1991. aasta Üldkohtu kodukorra artiklis 64 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames pooltel vastata kirjalikult teatavatele küsimustele ning komisjonil esitada teatavad dokumendid. Pooled täitsid need nõuded ette nähtud tähtaja jooksul.

23 Hageja palub Üldkohtul:

— tunnistada hagi vastuvõetavaks;

— tühistada vaidlustatud määrus, ja

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

24 Menetlusse astuja palub Üldkohtul:

— tunnistada vaidlustatud määruse peale hageja poolt esitatud tühistamishagi vastuvõetavaks;

— tühistada vaidlustatud määrus, ja

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

25 Komisjon palub Üldkohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamatuse tõttu rahuldamata, ja

— jätta otsuse tegemine kohtukulude kohta edaspidiseks.

Õiguslik käsitlus

26 Hageja esitab oma hagi põhistamiseks viis väidet, millest esimene tugineb oluliste menetlusnormide rikkumisele ja menetluse kuritarvitamisele; teine menetlusveale ja pädevuse puudumisele; kolmas põhjendamatusele; neljas õigusnormide rikkumisele või ilmselgele hindamisveale ja viies õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumisele.

27 Komisjon, kes ei esitanud küll ametlikult vastuvõetamatuse vastuväidet, väidab, et hagi on vastuvõetamatu. Ta leiab, et hagejal puudub õigus esitada hagi, sest tema arvates ei ole täidetud ELTL artikli 263 neljandas lõigus ette nähtud tingimused.

I. *Vastuvõetavus*

28 Hageja, keda toetab menetlusse astuja, väidab, et vaidlustatud määrus kujutab endast üldkohaldatavat akti, mis puudutab teda otseselt ega vaja rakendusmeetmeid, vastates seeläbi ELTL artikli 263 neljandas lõigus kirjeldatud kolmandale hüpoteesile. Teise võimalusena väidab hageja, et vaidlustatud määrus puudutab teda otse ja isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu teise hüpoteesi tähenduses.

29 Analüüsi tuleb alustada küsimusest, kas vaidlustatud määruse näol on tegemist üldkohaldatava aktiga, mis puudutab hagejat otseselt ega vaja rakendusmeetmeid.

A. *Kas tegemist on üldkohaldatava aktiga?*

30 Seoses esiteks küsimusega, kas vaidlustatud määrus kujutab endast üldkohaldatavat akti ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmanda hüpoteesi tähenduses, tuleb meenutada, et üldkohaldatava akti mõistet selle sätte tähenduses tuleb mõista nii, et see viitab kõigile üldaktidele välja arvatud seadusandlikud aktid (kohtuotsus, 3.10.2013, Inuit Tapiriit Kanatami jt *vs.* parlament ja nõukogu, C-583/11 P, EKL, EU:C:2013:625, punkt 61; kohtumäärus, 6.9.2011, Inuit Tapiriit Kanatami jt *vs.* parlament ja nõukogu, T-18/10, EKL, EU:T:2011:419, punkt 56, ja kohtuotsus, 25.10.2011, Microban International ja Microban (Europe) *vs.* komisjon, T-262/10, EKL, EU:T:2011:623, punkt 21).

31 Nagu hageja õigustatult rõhutab, on akt üldkohaldatav siis, kui seda kohaldatakse objektiivselt määratletud olukordade suhtes ning see tekitab õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute rühmadele (kohtumäärus, 8.4.2008, Saint-Gobain Glass Deutschland *vs.* komisjon, C-503/07 P, EKL, EU:C:2008:207, punkt 71, ja kohtuotsus Microban International ja Microban (Europe) *vs.* komisjon, punkt 30 eespool, EU:T:2011:623, punkt 23). Käesoleva kohtuasja puhul tuleb märkida, et vaidlustatud määrus on üldkohaldatav, sest selle eesmärk on määrata kindlaks selliste eksporditoetuste summa, mida kohaldatakse üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjate rühma suhtes, st ettevõtjate suhtes, kes ekspordivad kõnealuseid tooteid määruses nimetatud riikidesse.

32 Arvestades sellega, et vaidlustatud määrust ei võetud vastu ei seadusandliku tavamenetluse ega seadusandliku erimenetluse alusel ELTL artikli 289 lõigete 1–3 tähenduses (vt selle kohta kohtumäärus, 4.6.2012, Eurofer *vs.* komisjon, T-381/11, EKL, EU:T:2012:273, punkt 44), siis on tegemist üldkohaldatava aktiga ELTL artikli 263 neljanda lõike kolmanda hüpoteesi tähenduses.

33 Komisjon möönab pealegi, et vaidlustatud akt on üldkohaldatav akt.

B. *Hageja otsene puutumus*

34 Ei ole mingit põhjust tõlgendada üldkohaldatavate aktide puhul ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmanda hüpoteesi raames nõutava otsese puutumuse mõistet erinevalt sellest, kuidas seda mõistet tõlgendatakse ELTL artikli 263 neljanda lõigu teise hüpoteesi raames, st nii, et tegemist peab olema aktidega, mis puudutavad „otseselt ja isiklikult" füüsilist või juriidilist isikut (vt selle kohta kohtujuristi ettepanek, Kokott, kohtuasi Telefónica *vs.* komisjon, C-274/12 P, EKL, EU:C:2013:204, punkt 59).

35 Otsese puutumuse tingimus nõuab esiteks, et vaidlusalune meede avaldaks otsest mõju eraõigusliku isiku õiguslikule olukorrale, ja teiseks seda, et see ei jätaks meedet rakendama kohustatud adressaatidele mingit kaalutlusõigust, kuna meetme rakendamine on puhtautomaatne ja tuleneb vaid vaidlustatud õigusnormidest, ilma et kohaldataks muid vahenorme (vt kohtuotsus Microban International ja Microban (Europe) *vs.* komisjon, punkt 30 eespool, EU:T:2011:623, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

36 Käesolevas kohtuasjas mõjutab vaidlustatud määrus õiguslikult otseselt hagejat, kuivõrd viimane ei saa Lähis-Ida riikidesse külmutatud kanarümpade ekspordi puhul enam nullist suuremas summas eksporditoetust. Kuna vaidlustatud määruses määrati eksporditoetused kindlaks summas 0 eurot, siis ei jäta see toetusi määravatele siseriiklikele ametiasutustele selles osas mitte mingit kaalutlusõigust. Isegi kui siseriiklik ametiasutus määraks eksporditoetuse, oleks selle summaks automaatselt 0 eurot, sest vaidlustatud määrus ei jäta siseriiklikele ametiasutustele mingisugust kaalutlusõigust, mis võimaldaks neil määrata eksporditoetuse kindlaks nullist suuremas summas.

37 Vaidlustatud määrus puudutab seega otseselt hagejat.

38 Komisjon kinnitas pealegi selle kohta kohtuistungil esitatud küsimusele vastates, et ta ei vaidle vastu asjaolule, et määrus hagejat otseselt puudutab; selle kohta tehti kanne kohtuistungi protokolli.

C. *Sellise akti olemasolu, mis ei vaja rakendusmeetmeid*

39 Mõistet „üldkohaldatav akt, mis ei [vaja] rakendusmeetmeid" [edaspidi kasutatakse ELTL artikli 263 kontekstis teiste keeleversioonide põhjal läbivalt sõna „sisaldama" asemel sõna „vajama"] ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmanda hüpoteesi tähenduses tõlgendades tuleb arvestada selle sätte eesmärki, milleks on – nagu nähtub ka sätte tekkeloost – vältida olukorda, kus eraõiguslik isik peab õigust rikkuma, et tekiks võimalus kohtusse pöörduda. Kui üldkohaldatav akt mõjutab otseselt füüsilise või juriidilise isiku õiguslikku olukorda, ilma et selleks oleks vaja rakendusmeetmeid, võib isikult võtta tõhusa kohtuliku kaitse see, kui tal puudub võimalus esitada hagi otse liidu kohtule, et vaidlustada selle üldkohaldatava akti õiguspärasus. Nimelt võib rakendusmeetmete puudumisel füüsiline või juriidiline isik, ehkki asjaomane akt puudutab teda otseselt, taotleda selle kohtulikku kontrolli alles siis, kui ta on rikkunud selle akti sätteid ja tugineb nende õigusvastasusele tema vastu siseriiklikus kohtus algatatud menetlustes (kohtuotsus, 19.12.2013, Telefónica *vs.* komisjon, C-274/12 P, EKL, EU:C:2013:852, punkt 27).

40 Euroopa Kohus on ka täpsustanud, et kui üldkohaldatav akt vajab rakendusmeetmeid, on liidu õiguskorra järgimise kohtulik kontroll tagatud sõltumata küsimusest, kas need meetmed kehtestab liit või liikmesriigid. Füüsilised või juriidilised isikud, kes ei saa ELTL artikli 263 neljandas lõigus ette nähtud vastuvõetavuse tingimustest tulenevalt vaidlustada liidu üldkohaldatavaid akte otse liidu kohtus, on nende suhtes sellise akti kohaldamise eest kaitstud võimalusega vaidlustada rakendusmeetmed, mida see akt vajab (kohtuotsus Telefónica *vs.* komisjon, punkt 39 eespool, EU:C:2013:852, punkt 28).

41 Selleks, et hinnata, kas üldkohaldatav akt vajab rakendusmeetmeid, tuleb võtta aluseks sellise isiku olukord, kes tugineb õigusele esitada hagi ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmanda hüpoteesi alusel. Seega ei ole oluline, kas kõnealune akt vajab rakendusmeetmeid teiste õigussubjektide suhtes. Lisaks tuleb juhinduda üksnes hagi esemest (kohtuotsus Telefónica *vs.* komisjon, punkt 39 eespool, EU:C:2013:852, punktid 30 ja 31).

42 Ehkki eespool punktis 39 viidatud kohtupraktikast tuleneb, et mõistet „üldkohaldatav akt, mis ei [vaja] rakendusmeetmeid" tuleb tõlgendada arvestades selle sätte eesmärki, milleks on tagada tõhus kohtulik kaitse, ei tähenda see siiski seda, et kõnealust mõistet tuleb analüüsida ainuüksi sellest eesmärgist lähtuvalt. Nimelt ei ole võimalik otsustada objektiivse vastuvõetavuse kriteeriumi (milleks on tingimus, et tegemist peab olema üldkohaldatava aktiga, mis vajab rakendusmeetmeid) üle vastates ainuüksi küsimusele, kas hagejale on tagatud tõhus kohtulik kaitse.

43 Võttes arvesse ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmanda hüpoteesi sõnastust tuleb lisaks analüüsida, kas kõnealune üldkohaldatav akt „[vajab]" rakendusmeetmeid. See tähendab, et rakendusmeetmed selle sätte tähenduses saavad olla ainult need meetmed, mille liidu organid või asutused ja siseriiklikud ametiasutused tavaliselt võtavad. Kui liidu organid või asutused ja siseriiklikud ametiasutused ei võta tavaliselt ühtegi meedet üldkohaldatava akti rakendamiseks ja sellele konkreetsete tagajärgede andmiseks iga asjaomase ettevõtja suhtes, ei „[vaja]" see üldkohaldatav akt rakendusmeetmeid.

44 Tuleb rõhutada, et ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmanda hüpoteesi sõnastuse kohaselt ei piisa sellest, kui üldkohaldatav akt „võib vajada" rakendusmeetmeid, vaid ta peab neid „[vajama]".

45 ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmanda hüpoteesi sõnastus EL toimimise lepingu teistes keeleversioonides peale prantsuse keele, näiteks inglise keeles (does not entail implementing measures) või saksa keeles (keine Durchführungsmaßnahmen nach sich ziehen), kinnitavad, et tegemist peab olema meetmetega, mis võetakse tavaliselt pärast üldkohaldatavat akti. Ei piisa sellest, kui ettevõtjal on võimalik kohustada kunstlikult ametiasutust võtma meedet, mida on võimalik vaidlustada, sest selline meede ei kujuta endast meedet, mida üldkohaldatav akt „[vajab]".

46 Seega tuleb välja selgitada, kas ametiasutused võtavad tavaliselt vaidlustatud määruse rakendamiseks meetmeid.

47 Määruse nr 1234/2007 artikli 167 lõike 1 kohaselt antakse eksporditoetust üksnes taotluse ja ekspordilitsentsi esitamisel. Komisjoni 7. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 612/2009, milles sätestatakse põllumajandustoodete eksporditoetuste süsteemi kohaldamise üksikasjalikud ühiseeskirjad (ELT L 186, lk 1), artikli 4 lõige 1 sätestab, et toetuse saamiseks tuleb esitada toetuse eelkinnitust sisaldav ekspordilitsents, välja arvatud kauba eksportimise korral. Nagu rõhutas komisjon, tuleb taotlus esitada siseriiklikele ametiasutustele ning toetuse eelkinnitust sisaldava ekspordilitsentsi väljastavad samuti siseriiklikud ametiasutused.

48 Määruse nr 612/2009 artikli 46 lõike 1 kohaselt makstakse toetust pealegi ainult eksportija eriomase taotluse korral ja seda maksab liikmesriik, kelle territooriumil ekspordideklaratsioon vastu võetakse.

49 Lisaks tuleb märkida, et komisjoni 23. aprilli 2008. aasta määruse (EÜ) nr 376/2008, millega sätestatakse põllumajandussaaduste ja -toodete impordi- ja ekspordilitsentside ning eelkinnitussertifikaatide süsteemi kohaldamise ühised üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 114, lk 3), artikli 1 lõike 2 punkti b alapunkti ii kohaselt esitakse litsents ekspordi puhul „määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 162 lõikes 1 loetletud too[dete kohta], mille suhtes on kindlaks määratud eksporditoetus (sh nullmääraga) või ekspordimaks".

50 Lisaks sellele näeb määruse nr 376/2008 artikli 1 lõige 4 ette, et „[l]õikes 1 osutatud ekspordilitsentside ja eelkinnitussertifikaatide süsteemi puhul, kui toetus on määratud kindlaks II lisa II osas loetlemata toodetele ning käitleja ei taotle toetust, ei ole kõnealune käitleja kohustatud esitama asjaomaste toodete eksportimisel litsentsi või sertifikaati".

51 Käesolevas kohtuasjas ei ole poolte vahel vaidlust seoses sellega, et kõnealuste toodete ekspordiks eksporditoetust saamata ei olnud vaja saada nende kohta ekspordilitsentsi.

52 Komisjon väidab, et isegi kui määrusega määratakse eksporditoetused kindlaks summas 0 eurot, „ei takista keegi" ettevõtjal esitada ekspordilitsentsi taotlust, sest ekspordilitsentsi väljastamisega antakse määruse nr 376/2008 artikli 7 lõike 1 kohaselt õigus eksportida, kaitstes ettevõtjat kõigi riskide vastu juhul, kui liit otsustab kehtestada täiendava maksu, ekspordikeelu või mis tahes muu sarnase meetme.

53 Selle väljaselgitamiseks, kas vaidlustatud määrus „[vajab]" rakendusmeetmeid, ei tule lahendada mitte küsimus, kas miski ei takista asjaomastel ettevõtjatel taotleda eksporditoetuse eelkinnitust sisaldavat ekspordilitsentsi, vaid küsimus, kas tavaliselt ettevõtjad sellise taotluse esitavad.

54 Sellega seoses tuleb märkida, et võttes arvesse seda, et ekspordilitsentsi saamine ei ole kohustuslik ning et nende eksporditoetuste summa, mida võidakse määrata, oleks igal juhul 0 eurot, ei esitaks asjaomased ettevõtjad tavaliselt siseriiklikele ametiasutustele eksporditoetuse eelkinnitust sisaldavate ekspordilitsentside taotlusi.

55 Hageja rõhutab repliigis õigustatult, et ekspordimaksu või suisa ekspordikeelu kehtestamise risk ekspordilitsentsi taotlemise kuupäeva ja ekspordi enda toimumise vahelisel ajal oli 2013. aastal asjaomases sektoris võimalik ainult teoreetiliselt. Nimelt, kuivõrd kõnealuste toodete puhul oli kuni vaidlustatud määruse vastuvõtmiseni antud eksporditoetusi nullist suuremas summas, siis ei olnud võimalik ette näha, et komisjon kehtestab lähitulevikus ekspordimaksu või ekspordikeelu. Komisjon pealegi ei väida, et selline risk oleks esinenud.

56 Komisjon möönab pealegi, et kodulinnuliha sektoris ei ole pärast seda, kui vaidlustatud määruses määrati toetused kindlaks summas 0 eurot, ekspordilitsentside taotlusi enam esitatud.

57 Seoses sellega, et komisjon rõhutab, et teravilja ja suhkru sektoris esitati ekspordilitsentside taotlusi vaatamata sellele, et eksporditoetused olid kindlaks määratud summas 0 eurot, tuleb märkida, et komisjon ei ole esitanud ühtegi üksikasja, mis võimaldaks hinnata põhjusi, millest tulenevalt teiste sektorite ettevõtjad esitasid selliseid taotlusi, ega välja selgitada, kas olukord kodulinnuliha sektoris oli sarnane. Komisjon möönis pealegi kohtuistungil, et sellise praktika kohta hiljutised näited puuduvad.

58 Vaidlustatud määruses eksporditoetuste kindlaksmääramise tõttu summas 0 eurot ja seetõttu, et kõnealuste toodete eksportimiseks ei ole vaja esitada ekspordilitsentsi, ei esitata tavaliselt siseriiklikele ametiasutustele ühtegi ekspordilitsentsi taotlust. Kui ei esitata eksporditoetuse eelkinnitust sisaldavate ekspordilitsentside taotlusi, ei võta siseriiklikud ametiasutused ühtegi meedet vaidlustatud määruse rakendamiseks. Siseriiklikud ametiasutused ei võta seega tavaliselt selliseid meetmeid. Seega ei saa olema ühtegi meedet, mis täpsustaks, millised tagajärjed on vaidlustatud määrusel erinevatele asjaomastele ettevõtjatele.

59 Kunstlik oleks seisukoht, et vaidlustatud määrus vajab rakendusmeetmeid ainuüksi seetõttu, et ettevõtjad võivad esitada eksporditoetuse eelkinnitust sisaldavate ekspordilitsentside taotlusi ja kohustada seeläbi siseriiklikke ametiasutusi võtma vaidlustatud määruse rakendusmeetmeid, st määrama eksporditoetuse summas 0 eurot. Nimelt ei ole mingit põhjust, et ettevõtjad nii käituksid, ja nad ei tee seda tavaliselt.

60 Komisjon möönab, et võib näida ülemäärane nõuda ettevõtjalt, et ta esitaks ekspordilitsentsi taotluse ainult selleks, et tal tekiks võimalus kohtusse pöörduda. Üldkohtu poolt selle kohta esitatud kirjalikule küsimusele vastates möönab ta ka seda, et „teatud määral" kujutab teatavas määruses eksporditoetuste kindlaksmääramine summas 0 eurot endast toimingut, mis tavaliselt ei too kaasa ühegi akti võtmist ametiasutuse poolt selle rakendamiseks, sest ettevõtjal ei ole toetuseta eksportimiseks *a priori* vaja mingisugust akti.

61 Komisjon leiab sellegipoolest, et käesolevas kohtuasjas oleks rakendusakti, mida tavaliselt ei taotleta, võinud väga hästi taotleda just selleks, et tekiks võimalus pöörduda kohtusse. Ta leiab, et hageja oleks võinud taotleda ekspordilitsentsi, mis oleks andnud õiguse eksporditoetusele summas 0 eurot, ning et ta oleks võinud pärast litsentsis nimetatud toodete ekspordi tõendamist vaidlustada siseriiklikus kohtus toetuse andmise summas 0 eurot, tuginedes vaidlustatud määruse väidetavale õigusvastasusele.

62 Kuid just nimelt see, et taotlus esitatakse siseriiklikule ametiasutusele ainult selleks, et tekiks võimalus pöörduda kohtusse, tähendab, et seda taotlust tavaliselt ei esitata. Kuivõrd siseriiklikul ametiasutusel ei ole muud võimalust, kui määrata eksporditoetus summas 0 eurot, ei saa eksportijal neil tingimustel olla mingit huvi selle vastu, et siseriiklik ametiasutus määraks toetuse, välja arvatud juhul, kui eesmärk on saavutada „kunstlikult" sellise meetme võtmine, mida on võimalik vaidlustada.

63 Eelnevast tuleneb, et vaidlustatud määrus ei „[vaja]" rakendusmeetmeid.

64 Seda järeldust ei sea kahtluse alla komisjoni argument, mille kohaselt oleks paradoksaalne seada hagi vastuvõetavus sõltuvusse toetuse summast ning asuda seisukohale, et kui toetused määratakse kindlaks summas 0 eurot, ei vaja määrus rakendusmeetmeid, samas kui juhul, kui toetused määratakse kindlaks nullist suuremas summas, on vaidlustatav akt siseriiklikul tasandil määrust rakendav akt.

65 Nimelt tuleb küsimust, kas üldkohaldatav akt vajab rakendusmeetmeid, uurida kõiki juhtumi asjaolusid arvesse võttes. Tuleb meenutada, et selle hindamiseks, kas üldkohaldatav akt vajab rakendusmeetmeid, tuleb lähtuda selle isiku olukorrast, kes hagi esitamise õigusele tugineb (vt punkt 41 eespool). Seega on võimalik, et teatavad ettevõtjad võivad Üldkohtus konkreetse määruse vaidlustada, sest see puudutab neid otseselt ega vaja nende suhtes rakendusmeetmete võtmist, samas kui see vajab rakendusmeetmeid teiste ettevõtjate suhtes. Veelgi õigem on see, et ei ole välistatud, et määrus, millega toetused määratakse kindlaks summas 0 eurot, ei vaja rakendusmeetmeid, samas kui neid vajab „sarnane" määrus, millega toetused määratakse kindlaks nullist suuremas summas.

66 Seega ei ole vaja analüüsida hageja nende argumentide põhjendatust, mille kohaselt ei oleks tal isegi juhul, kui ta oleks taotlenud eksporditoetuse eelkinnitust sisaldavat ekspordilitsentsi, igal juhul olnud võimalik vaidlustada siseriiklikus kohtus siseriiklikul tasandil vastu võetud akti, millega määratakse eksporditoetus summas 0 eurot.

67 Samuti ei ole vaja analüüsida hageja argumente, mille kohaselt vaidlustatud määrus puudutab teda isiklikult.

68 Kõigest eelnevast nähtub, et hagi on vastuvõetav, sest vaidlustatud määruse näol on tegemist üldkohaldatava aktiga, mis puudutab hagejat otseselt ega vaja rakendusmeetmeid.

II. *Sisulised küsimused*

A. *Esimene väide, et on rikutud olulisi menetlusnõudeid ja kuritarvitatud menetlust*

69 Esimesel väitel on kaks osa. Esimese osa kohaselt ei ole järgitud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruses (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, lk 13), ette nähtud menetlust ja teise osa kohaselt on kasutatud menetlus ning kõnealuse teksti volitused omavahel vastuolus.

1. Esimene osa, mille kohaselt ei ole järgitud määruses nr 182/2011 ette nähtud menetlust

70 Hageja, keda toetab menetlusse astuja, on seisukohal, et kuivõrd komisjon esitas vaidlustatud määruse eelnõu alles korralduskomitee koosolekul, siis ei pidanud ta kinni määruse nr 182/2011 artikli 3 lõikes 3 ette nähtud eeskirjadest. Komisjon ei olevat andnud korralduskomiteele kogu teavet, mis oleks neile andnud „varase ja tegeliku võimaluse rakendusakti eelnõu läbi vaadata ning väljendada oma arvamust" määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 tähenduses.

71 Komisjon vaidleb hageja ja menetlusse astuja argumentidele vastu.

72 Kohe alustuseks tuleb märkida, et hageja märkis alguses, et esimene väide tugines täies ulatuses menetluse kuritarvitamisele.

73 Esimese väite esimeses osas heidab hageja aga sisuliselt ette oluliste menetlusnormide rikkumist seeläbi, et komisjon ei järginud korralduskomiteega konsulteerimisel määruse nr 182/2011 artikli 3 lõikes 3 ette nähtud menetlust. Hageja kinnitas kohtuistungil, et esimese väite esimene osa tugineb tegelikult oluliste menetlusnormide rikkumisele; selle kohta tehti märge kohtuistungi protokolli.

a. Menetlusnormide väidetav rikkumine

74 Määruse nr 1234/2007 artikli 195 kohaselt abistab komisjoni korralduskomitee. Määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 2 kohaselt koosneb komitee liikmesriikide esindajatest ning selle eesistujaks on komisjoni esindaja.

75 Määruse nr 182/2011 artikli 3 lõige 3 on sõnastatud järgmiselt:

„Eesistuja esitab komiteele komisjoni poolt vastuvõetava rakendusakti eelnõu.

Eesistuja kutsub koosoleku kokku mitte varem kui 14 päeva pärast rakendusakti eelnõu ja päevakorra projekti esitamist komiteele, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Komitee esitab rakendusakti eelnõu kohta oma arvamuse tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest. Tähtajad on proportsionaalsed ning annavad komitee liikmetele varase ja tegeliku võimaluse rakendusakti eelnõu läbi vaadata ning väljendada oma arvamust."

76 Nagu komisjon selgitas, toimus korralduskomiteega konsulteerimine järgmiselt. Komisjon saatis 16. juulil, st kaks päeva enne korralduskomitee koosolekut, elektronkirjaga korralduskomitee liikmetele dokumendi „EU Market situation for poultry" („Liidu kodulinnuliha turu olukord", edaspidi „korralduskomiteele esitatud dokument").

77 Korralduskomitee 18. juuli 2013. aasta koosoleku hommikupoolses osas andis komisjon ülevaate kodulinnuliha turu olukorrast. Pärastlõunal, kui koosolek kella 13-st alates jätkus, esitas komisjon korralduskomiteele vaidlustatud määruse eelnõu. Tegemist oli standardmäärusega, kus oli ajakohastatud üksnes arve. Täpsemalt oli tegemist eksporditoetusi kindlaksmäärava varasema määruse koopiaga, kus toetuste summat käsitlevad märked olid hariliku pliiatsiga maha tõmmatud.

78 Vaidlustatud määruse eelnõu kohta korraldati seejärel hääletus. Põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi peadirektor täitis samal päeval kell 15.46 isetõendamise formaalsused, et vaidlustatud määruse saaks avaldada Euroopa Liidu Teatajas järgmisel päeval, et see jõustuks ja oleks kohe kohaldatav.

79 Komisjon seletas lisaks, et ta järgis seda toimimisviisi eksporditoetuste kindlaksmääramisel alates 1962. aastast.

80 Lisaks sellele märkis komisjon, et liikmesriigid ei ole käesoleval juhul vaidlustanud ei menetlust ega tähtaegu.

81 Komisjon väidab, et sellist toimimisviisi põhjendab eesmärk vältida lekkeid, turuhäireid ja spekuleerimist, mis seaksid ohtu liidu finantshuvid. Ta märgib, et meetmete eelnõu laialijagamist pärast kella 13 põhjendab asjaolu, et määruse nr 376/2008 artikli 16 alusel ei ole pärast kella 13 enam võimalik esitada ühtegi litsentsitaotlust, mis loetaks esitatuks sellel päeval. Komisjon on seisukohal, et selline toimimisviis on absoluutselt vajalik ning et toetuse summade võimaliku vähenemise etteteadmine võimaldaks ettevõtjatel teenida puhta spekulatsiooni tulemusel ülisuuri summasid toetuste eelkinnitamise teel; see toimuks aga liidu eelarve arvelt ning tingiks lisaks olulisi turuhäireid. Komisjon märgib lisaks, et eri ettevõtjaid teavitavad meetmetest enne nende avaldamist eri kutseorganisatsioonid, kes võtavad ühendust vastavate siseriiklike ametiasutustega.

82 Hageja on seisukohal, et komisjoni argumendid ei õigusta vaidlustatud määruse eelnõu esitamist alles koosolekul ning et ei ole võimalik eeldada lekete ohu olemasolu.

83 Seega tuleb analüüsida, kas komisjoni toimimisviis vaidlustatud määruse vastuvõtmisel on kooskõlas määruse nr 182/2011 artikli 3 lõikes 3 ette nähtud eeskirjadega.

84 Alustada tuleb küsimusest, kas määrus nr 182/2011 lubab põhimõtteliselt esitada määruse eelnõu korralduskomiteele koosoleku ajal.

85 Määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu esimene lause näeb ette, et rakendusakti eelnõu esitamise ja korralduskomitee koosoleku vahele peab jääma vähemalt 14 päeva; sellest tähtajast tuleb kinni pidada, „välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel”.

86 Seega on võimalik mitte järgida nõuet, et määruse eelnõu tuleb esitada 14 päeva enne korralduskomitee koosolekut, ning ilma et määruses nr 182/2011 oleks ette nähtud miinimumtähtaeg, millest peaks kinni pidama. Määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu esimese lause lõpus kasutatud väljendi „välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel” tõttu ei keela see esimene lause esitada määruse eelnõu koosoleku ajal.

87 Määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu teine lause näeb ette, et korralduskomitee esitab rakendusakti eelnõu kohta oma arvamuse „tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest”. Hageja väitis kohtuistungil sisuliselt, et sellisest sõnastusest tuleneb, et tähtaeg ei saa olla olematu ega null, mistõttu vastuvõetava määruse eelnõu esitamine koosoleku ajal on välistatud.

88 Komisjon rõhutas sellega seoses kohtuistungil õigustatult, et isegi kui vastuvõetav eelnõu esitatakse koosoleku ajal, on korralduskomitee liikmetel alati „natuke aega" tekstiga tutvumiseks. Nimelt, isegi juhul, kui määruse eelnõu esitatakse koosoleku ajal, ei toimu hääletamine samal ajal eelnõu esitamisega, vaid alati pärast teatava aja – vähemalt mõne minuti või veerandtunni – möödumist. Eelnõu esitamine koosoleku ajal ei tähenda, et korralduskomitee arvamuse andmise tähtaeg on võrdne nulliga.

89 Määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu kolmas lause, mille kohaselt „[t]ähtajad on proportsionaalsed ning annavad komitee liikmetele varase ja tegeliku võimaluse rakendusakti eelnõu läbi vaadata ning väljendada oma arvamust", ei keela samuti määruse eelnõu esitada koosoleku ajal. Kui mõne minuti või vastavalt olukorrale mõne veerandtunni pikkune tähtaeg määruse eelnõu korralduskomiteele esitamise ja hääletamise vahel on piisav selleks, et anda komitee liikmetele tegelik võimalus rakendusakti eelnõu läbi vaadata ja väljendada oma arvamust, võib selline tähtaeg olla määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu kolmanda lause tähenduses „proportsionaalne".

90 Tõlgendades sõnastust, mille kohaselt korralduskomitee liikmetel peab olema „varane" võimalus eelnõu läbi vaadata, tuleb lähtuda asjaolust, et selle sama sätte kohaselt peab tähtaeg olema „proportsionaalne". Sõna „varane" kasutamine ei tähenda tingimata seda, et määruse eelnõu tuleb korralduskomiteele esitada enne koosolekut. Kui mõne minuti või vastavalt olukorrale mõne veerandtunni pikkune tähtaeg on asjaoludega arvestades „proportsionaalne", tuleb määruse eelnõu sellist esitamist käsitada „varase" esitamisena määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu kolmanda lause tähenduses.

91 Eelnevast nähtub, et määruse nr 182/2011 artikli 3 lõikega 3 ei ole põhimõtteliselt vastuolus, kui määruse eelnõu esitatakse koosoleku ajal.

92 Seega tuleb analüüsida, kas vaidlustatud määruse vastuvõtmisel esines piisav õigustus, mille alusel jätta järgimata 14-päevane tähtaeg, millest tuleb kinni pidada, „välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel", ja kas määruse eelnõu esitamine korralduskomitee koosoleku ajal andis korralduskomitee liikmetele tegeliku võimaluse rakendusakti eelnõu läbi vaadata ning väljendada oma arvamust.

93 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et komisjon saatis kaks päeva enne koosolekut korralduskomitee liikmetele elektrooniliselt korralduskomiteele esitatud dokumendi, st ülevaate kodulinnuliha turu olukorrast. See dokument, mille hageja esitas hagi lisana, võimaldas liikmesriikidel tutvuda turu olukorraga ja võtta selle kohta oma seisukoht. Arvestades selle dokumendi sisu, piisas selle saatmise ja koosoleku vahele jäävast ajast selleks, et anda korralduskomitee liikmetele võimalus tutvuda tulemuslikult selles esitatud teabega, võtta turu olukorra kohta seisukoht ning valmistada ette komisjonile sellel teemal korralduskomitee koosolekul esitatavad võimalikud küsimused. Tuleb märkida, et määruse nr 182/2011 artikli 3 lõige 3 et näe selliste dokumentide saatmiseks ette mingit konkreetset tähtaega. Nimelt kehtib määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu esimeses lauses ette nähtud 14-päevane tähtaeg üksnes rakendusakti eelnõu ja päevakorra projekti esitamise suhtes.

94 Lisaks tuleb märkida, et hagiavalduse 9. lisast tuleneb, et korralduskomitee 18. juuli 2013. aasta koosoleku kutse ja päevakord on 3. juuli 2013. aasta kuupäevaga. Hageja ei väida, et käesolevas kohtuasjas oleks eiratud määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu esimeses lauses ette nähtud 14-päevalist tähtaega päevakorra projekti esitamise ja korralduskomitee koosoleku vahel.

95 Korralduskomitee liikmed olid korralduskomitee koosoleku päevakorra saamisest alates teadlikud, et koosoleku hommikupoolse osa vältel antakse ülevaade kodulinnuliha ja munaturu olukorrast ning et pärast kella 13 palutakse korralduskomiteel väljendada oma arvamust kodulinnuliha sektoris eksporditoetusi kindlaksmäärava määruse eelnõu kohta. Seeläbi oli korralduskomitee liikmetele jäetud piisavalt aega, et nad saaksid soovi korral võtta ühendust asjaomaste ettevõtjatega või kutseorganisatsioonidega, et taotleda viimastelt arvamust turu olukorra ja eksporditoetuste summa kohta, mida nad peavad asjakohaseks, või et need liikmed saaksid avalike allikate abil viia end kurssi turu olukorraga.

96 Järgmiseks andis komisjoni poolt korralduskomitee 18. juuli 2013. aasta koosoleku hommikupoolses osas antud ülevaade turu olukorrast liikmesriikidele võimaluse seisukohti vahetada ja nõuda komisjonilt turu olukorra kohta selgitusi, mida nad pidasid vajalikuks.

97 Lõpetuseks esitas komisjon vaidlustatud määruse eelnõu alles selle koosoleku pärastlõunase osa vältel. Eelnõu kohta tuleb meenutada, et tegemist oli standardmäärusega, kus oli ajakohastatud üksnes arve (vt punkt 77 eespool). Hagiavalduse 10. lisast tuleneb, et vaidlustatud määruse eelnõu, nagu see esitati korralduskomiteele, oli varasema määruse koopia, kuhu olid käsitsi lisatud pakutud uued toetuste summad. Lisaks tuleneb sellest dokumendist, et kui toetuste summa ajakohastamine välja arvata, oli tehtud ainult vormilisi muudatusi, näiteks oli ajakohastatud määruse kuupäev ja number.

98 Seega oli ainus teave, mis lisati korralduskomitee liikmetele juba teadaolevale teabele 18. juuli 2013. aasta koosoleku pärastlõunases osas, komisjoni ettepanek toetuste täpsete summade kohta. Niisiis ei olnud vaja, et korralduskomitee eesistuja määratud tähtaeg oleks piisav määruse tekstiga tutvumiseks, vaid sellest pidi piisama üksnes selleks, et võtta teadmiseks asjaolu, et komisjoni ettepandav summa oli 0 eurot, ning kujundada selle ettepaneku kohta seisukoht.

99 Arvestades asjaolu, et korralduskomitee liikmetel oli enne koosolekut piisavalt aega, et kujundada turu olukorra suhtes seisukoht, ning et turu olukorrast oli lisaks koosoleku hommikupoolses osas antud ülevaade, oli neil võimalik anda kohe oma arvamus komisjoni ettepaneku kohta määrata toetused kindlaks summas 0 eurot.

100 Lisaks sellele ei takistanud miski liikmesriikidel nõuda komisjonilt täiendavaid selgitusi ja paluda tal üksikasjalikumalt põhjendada oma seisukohta, et eksporditoetused tuleb kindlaks määrata summas 0 eurot. Liikmesriikidel oli lisaks võimalus võtta sõna, et teavitada teisi korralduskomitee liikmeid sellest, et nende arvates ei olnud toetuste kindlaksmääramine summas 0 eurot turu olukorda arvesse võttes põhjendatud. Hageja ei väida, et mõnel korralduskomitee liikmel oleks olnud soov arutelusse oma panus anda ning et tal oleks see olnud võimatu ajanappuse tõttu. Komisjon rõhutab omalt poolt, et ta ei piiranud liikmesriikide kõneaega ja vastas nagu tavaliselt kõigile esitatud küsimustele.

101 Lisaks sellele tuleb märkida, et nagu seletas komisjon, ilma et hageja oleks talle selles küsimuses vastu vaielnud, ei esitanud ükski korralduskomitee liige vastuväiteid seoses sellega, et vaidlustatud määruse eelnõu esitati alles koosoleku ajal, ega seoses vaidlustatud määruse esitamise ja hääletamise vahele jääva ajaga.

102 Hageja väitis kohtuistungil, et kui liikmesriigid said teabe turu olukorra kohta kaks päeva enne korralduskomitee koosolekut, võisid nad asuda seisukohale, et turu arengut arvestades teeb komisjon ettepaneku jätta eksporditoetuste summad samaks mis varasemas määruses. Hageja väidab, et arvu 0 lisamine korralduskomitee koosolekul muutis olukorda täielikult.

103 Sellega seoses tuleb märkida, et kui mõni korralduskomitee liige leiab kaks päeva enne koosolekut saadetud turu olukorra ülevaate alusel, et turu olukorra areng ei põhjenda eksporditoetuste summade muutmist, ning kui ta saab korralduskomitee koosoleku pärastlõunases osas teada, et komisjon teeb ettepaneku määrata toetuste summaks 0 eurot, on tal määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 4 alusel võimalus pakkuda välja muudatusi ja eeskätt soovitada jätta varasema määrusega kindlaks määratud toetuste summad muutmata.

104 Kuigi hageja väidab, et liikmesriikidel ei olnud aega oma tegevust kooskõlastada, ei väida ta seevastu, et mõni liikmesriik oleks esitanud vastuväiteid vaidlustatud määruse eelnõu hääletamisele. Tuleb märkida, et selle otsustamine, kas kooskõlastamiseks on vaja rohkem aega, on liikmesriikide, mitte hageja pädevuses. Pealegi oli kõigil liikmesriikidel võimalik sõna võtta ja seletada teistele liikmesriigile põhjuseid, miks nende arvates oli eksporditoetuste kindlaksmääramine summas 0 eurot põhjendamata, kutsudes seeläbi teisi liikmesriike üles hääletama vaidlustatud määruse eelnõu vastu.

105 Hageja leiab, et põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi peadirektori isetõendamine samal päeval kell 15.46 tõendab tõsise arutelu puudumist eksporditoetuste teemal.

106 Sellega seoses tuleb tuvastada, et hageja ei saa nõuda, et korralduskomitee liikmed pühendaksid arutelule konkreetse aja.

107 Komisjoni ülesanne on anda ülevaade turu olukorrast ja võimaldada korralduskomitee liikmetel esitada küsimusi ja avaldada oma arvamust rakendusmääruse eelnõu kohta. Kui vaid vähe liikmesriike soovivad esitada küsimuse või võtta oma märkuste esitamiseks sõna, võib arutelu lõppeda väga kiiresti. See ei tähenda, et korralduskomitee liikmetel puudus tegelik võimalus oma arvamust väljendada määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 tähenduses. Lisaks tuleb meenutada, et turu olukorrast anti ülevaade ning selle üle toimus arutelu korralduskomitee koosoleku hommikupoolses osas ning et pärastlõunases osas käis arutelu ainuüksi nende toetuste täpsete summade üle, mille ettepaneku tegi komisjon.

108 Eelnevast tuleneb, et käesoleval juhul oli vaidlustatud määruse eelnõu esitamise ja hääletamise vahele jääv aeg piisav selleks, et anda korralduskomitee liikmetele tegelik võimalus eelnõu läbi vaadata ja väljendada oma arvamust.

109 Järgmiseks tuleb meenutada, et määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu teise lause kohaselt määrab korralduskomitee arvamuse esitamise tähtaja eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest.

110 Hageja väitis kohtuistungil sisuliselt, et vastupidi olukorrale, millega seoses tehti kohtuotsus, 14.1.1987, Saksamaa *vs.* komisjon (278/84, EKL, EU:C:1987:2), millele komisjon tugines, ei esinenud käesolevas kohtuasjas olulist turuhäiret, mis oleks võinud õigustada vaidlustatud määruse eelnõu esitamist alles koosoleku ajal.

111 Sellega seoses tuleb tuvastada, et komisjon ei viidanud tõepoolest kiireloomulisusele selles mõttes, et turu olukorrast tulenevalt oleks toetuste summade kiireloomuline muutmine olnud vajalik. Selline olukord oleks võimaldanud komisjonil määruse nr 1234/2007 artikli 164 lõike 2 alusel muuta toetuste summasid kahe korrapärase ajavahemiku järel toimuva kindlaksmääramise vahepealsel ajal ja korralduskomitee abita.

112 Vaidlustatud määrusega määras komisjon korrapärase ajavahemiku järel kindlaks eksporditoetuste summad ning asjaolu, et ta lisas selle küsimuse 18. juuli 2013. aasta koosoleku päevakorda 3. juulil 2013, annab tunnistust sellest, et tema arvates ei kujutanud toetuste summa kohandamine endast mingit erilist kiireloomulist küsimust.

113 Kuid nagu rõhutas komisjon, ei ole mingit vastuolu selle, et eksporditoetused määratakse kindlaks korrapäraste ajavahemike järel, ja selle vahel, et kindlaksmääramise päeval on vaja äärmiselt kiireloomuliselt kiiret sekkumist.

114 Määruse nr 182/2011 artikli 3 lõike 3 teise lõigu teise lause sõnastusest tuleneb, et kiireloomulisuse kohta teeb otsuse korralduskomitee eesistuja ja seega komisjoni esindaja. Üldkohtu kontroll piirdub selle väljaselgitamisega, kas on tehtud ilmselge hindamisviga või kuritarvitatud võimu (vt selle kohta kohtuotsus Saksamaa *vs.* komisjon, punkt 110 eespool, EU:C:1987:2, punkt 13).

115 Tuleb tuvastada, et menetlus, mida komisjon järgis, on selline, mis välistab kõik võimalike leketega seotud ohud. Nimelt võimaldab arvandmeid sisaldava määruse eelnõu esitamine alles korralduskomitee hääletuse toimumise ja vaidlusaluse määruse vastuvõtmise päeval pärast kella 13 välistada mis tahes ohu, et ettevõtja võiks pärast sellest teadasaamist, et komisjon teeb ettepaneku toetuste summasid vähendada, esitada eksporditoetuse eelkinnitust sisaldavate ekspordilitsentside taotlused, mille puhul kohaldataks varasemaid toetuste summasid. Nagu komisjon seletas, on tal õiguspärane huvi vältida sellist spekuleerimist, mis võiks kahjustada liidu finantshuve. Komisjoni

järgitud menetlus tagab, et määrus, millega määratakse kindlaks toetuste uued summad, saab hakata kehtima korralduskomitee koosolekule järgneval päeval, ning et täpsed ettepandavad summad tehakse teatavaks ajahetkel, mil enam ei saa esitada ühtegi toetusetaotlust, mis loetaks esitatuks samal päeval.

116 Lisaks sellele tuleb tuvastada, et komisjon märkis vastusena ühele kirjalikule küsimusele, mis käsitles tema tavalist toimimisviisi, et tema talitused esitasid harilikult oma ettepaneku eksporditoetuste summade kohta juhtkonnale vaid kaks päeva enne korralduskomitee koosolekut ning et juhtkond teeb üldiselt otsuse korralduskomitee koosolekule eelneval päeval. Sellest tuleneb, et komisjonil ei olnud võimalik saata vaidlustatud määruse eelnõu, mis sisaldas tema ettepanekut summade kohta, samal ajal vaidlustatud määruse eelnõuga, sest ta ei olnud veel ise teinud otsust selle kohta, millised on summad, mille kohta ta ettepaneku teeb. Komisjonil on õiguspärane huvi toimida nii, et isegi eksporditoetuste korrapäraste ajavahemike järel kindlaksmääramise korral võtab ta arvesse võimalikult hiljutisi andmeid, mis on kuni korralduskomitee koosolekuni kättesaadavad. Korralduskomiteele esitatud dokumendist nähtub, et komisjon võttis arvesse väga hiljutisi andmeid. Nii sisaldab see dokument tabelit ekspordilitsentside kohta nädalal 8.–14. juuli 2013; see annab tunnistust andmete ajakohastamisest vaid mõni päev enne korralduskomitee koosolekut.

117 Ei ole võimalik arvustada komisjoni valikut otsustada ise alles korralduskomitee koosolekule eelneval päeval, millised on eksporditoetuste summad, mille kohta ettepanek tehakse. Hageja ei ole pealegi väitnud, et komisjon oleks pidanud tegema oma otsuse ettepaneku kohta varem.

118 Lisaks sellele tuleb märkida, et vaidlustatud määruse eelnõu saatmine ilma, et see sisaldaks ettepanekut summade kohta, oleks mõttetu. Nimelt, kuivõrd vaidlustatud määrus vastas standardmäärusele, kus oli ajakohastatud üksnes arve, siis oli vaidlustatud määruse tekst – välja arvatud toetuste summad – liikmesriikidele juba ette teada.

119 Korralduskomitee arvamuse esitamise tähtaeg oli seega proportsionaalne ning komisjoni poolt kiireloomulisusele antud hinnangu puhul ei ole täheldatav ilmselge hindamisviga ega võimu kuritarvitamine.

120 Kõigest eelnevast tuleneb, et komisjon ei ole rikkunud määruse nr 182/2011 artikli 3 lõiget 3.

[…]

B. *Teine väide, et on tehtud menetlusviga ja puudus pädevus* […]

201 Seoses argumendiga, et komisjoni töökord ei näe formaalselt ette, et 2004. aastal antud edasidelegeerimine on 2013. aastal endiselt kehtiv, kui volitaja ja volitatav isik on muutunud, tuleb märkida alljärgnevat.

202 Volitust või edasidelegatsiooni ei anta mitte füüsilisele isikule, vaid teataval ametikohal olevale isikule, st komisjoni liikmele, kes vastutab teatava konkreetse valdkonna eest, või konkreetse peadirektoraadi peadirektorile. Seega jääb see kehtima ka siis, kui ametikohta täitev isik vahetub.

203 Vastupidi sellele, mida hageja näib väitvat, ei ole vaja, et komisjoni töökord näeks sõnaselgelt ette, et edasidelegeerimine jääb kehtima ka pärast seda, kui volitatava või volitaja isik on muutunud. Nimelt on volituste või edasidelegeerimise kasutamise võimalus ette nähtud selleks, et võtta komisjoni kolleegiumilt või asjaomaselt komisjoni liikmelt selliste otsuste tegemise koorem, mis ei vaja kolleegiumi või asjaomase komisjoni liikme sekkumist. Otsusega anda volitus või delegeerida edasi, soovitakse jaotada pädevus komisjoni raames ja tegemist ei ole konkreetsele füüsilisele isikule usalduse väljendamisega. Kui just ei ole tehtud konkreetset vastupidist otsust, ei anta ühtegi pädevust

ad personam. Käesolevas kohtuasjas on volitust ja edasidelegeerimist andvates otsustes silmas peetud komisjoni liiget, kes vastutab põllumajanduse ja maaelu arengu eest, ning põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi peadirektorit ja mitte konkreetseid nimeliselt määratletud isikuid.

[…]

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (viies koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Jätta Tilly-Sabco kulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetlusega seonduvad kulud tema enda kanda.

3. Jätta Euroopa Komisjoni kulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetlusega seonduvad kulud tema enda kanda.

4. Jätta Doux SA kulud tema enda kanda.

5. Jätta Prantsuse Vabariigi kanda kulud, mis ta kandis menetlusse astujana ajutiste meetmete kohaldamise menetluses.

Dittrich Schwarcz Tomljenović

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 14. jaanuaril 2016 Luxembourgis.

Allkirjad